

Ajankohtaista ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen sekä muiden perusopetuksen jälkeisten koulutusten hauista

Opintopolku –infotilaisuus 6.11.

Satu Hornborg ja Katariina Männikkö

[Opintopolku.fi](https://www.opintopolku.fi)

Esityksen sisältö

- Katsaus vuoden 2015 hakuihin
  - Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen kevään 2015 haku
  - Erityisopetuksena järjestettävän ammatillisen koulutuksen 2015 haku
  - Perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen 2015 haku
  - Syksyn ammatillisen koulutuksen 2015 haku
- Vuosi 2016
  - Vuoden 2016 haut Opintopolussa
  - Hakuun valmistautuminen
  - Haku aika
  - Kokeet
  - Valinnat
- Uudet valintaperusteet
- Kehittäminen vuonna 2016

Katsaus vuoden 2015 hakuihin

Kevään ja kesän 2015 hauista

- Opintopolku –palvelun kautta oli viime kevään/kesän aikana ensimmäistä kertaa mahdollista hakea lähes kaikkeen perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen
  - Perusopetuksen päättävistä ainoastaan 0,5 % (277) ei hakenut missään em. hauissa tai hakujen lisähauissa
  - Päällekkäiset hakijat:
    - Kaikissa kolmessa haussa haki 182 hakijaa joista 53 sai jokaisesta hausta paikan
    - Sekä ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen haussa että perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haussa haki 3 338 hakijaa
    - Sekä ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen haussa että erityisopetuksena järjestettävän ammatillisen koulutuksen haussa haki 935 hakijaa
    - Sekä perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haussa että erityisopetuksena järjestettävän ammatillisen koulutuksen haussa haki 216 hakijaa
    - Perusopetuksen päättävistä hakijoista 544 ei tullut valituksi missään em. hauissa
- Hakematta jättäneitä + valitsematta jääneitä hakijoita yhteensä **821**
  - Näistä osa on jäänyt luokalle, osa hakenut yhteishaun ulkopuolisiin koulutuksiin (vapaan sivistystyön linjat jne.), osa ei sijoitu lainkaan jatko-opintoihin
  - Kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen haasteellista
    - Lukuisia lisähakuja ollut käynnissä kesän aikana

Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen kevään 2015 yhteishaku

- Hakijamäärä ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishaussa pieneni
  - 2015 hakijoita 79 700
  - 2014 hakijoita 84 000
- Lukion suosio kasvanut, ammatillisen koulutuksen suosio laantunut
  - 2015 : 58,2 % haki ammatilliseen koulutukseen ja 41,8 % lukioon
  - 2014 : 61,7 % haki ammatilliseen koulutukseen ja 38,3 % lukioon
- Entistä suurempi osa hakijoista sai opiskelupaikan
  - 2015 hakijoista n. 88 % hyväksyttiin (70 300)
  - 2014 hakijoista n. 85 % hyväksyttiin (71 400)
- Opiskelupaikan lukioon hakeneista sai 92 % ja ammatilliseen hakeneista 85 %
- Viime vuonna lukioon hakeneista 94 % hyväksyttiin ja ammatilliseen hakeneista 79 %

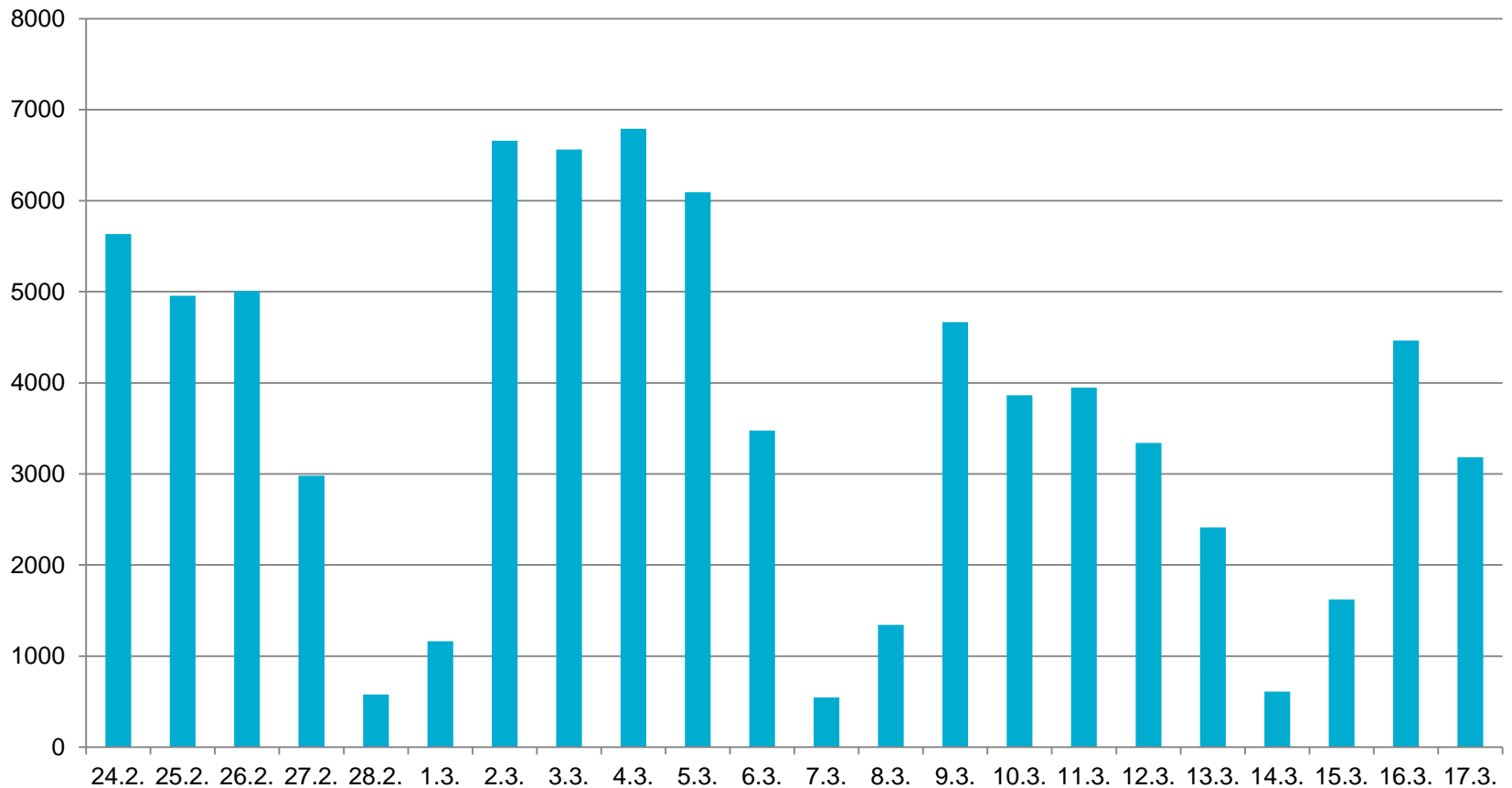
Erityisopetuksena järjestettävän ammatillisen koulutuksen haku

- Hakijamäärä ensimmäistä kertaa järjestettävässä erityisopetuksena järjestettävän ammatillisen koulutuksen haussa yhteensä 3500
  - Erityisopetuksena järjestettävät ammatilliset perustutkinnot
  - Erityisopetuksena järjestettävä ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus (VALMA)
  - Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA)
- Hakijoista n. 59,5 % hyväksyttiin
  - Erityisopetuksena järjestettäviin ammatillisiin perustutkintoihin haki 2 258 hakijaa, joista 1 111 hyväksyttiin
  - Erityisopetuksena järjestettävään ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (VALMA) haki 713 hakijaa, joista 590 hyväksyttiin
  - Erityisopetuksena järjestettävään työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen (TELMA) haki 549 hakijaa, joista 382 hyväksyttiin

Perusopetuksena jälkeisen valmistavan koulutuksen haku

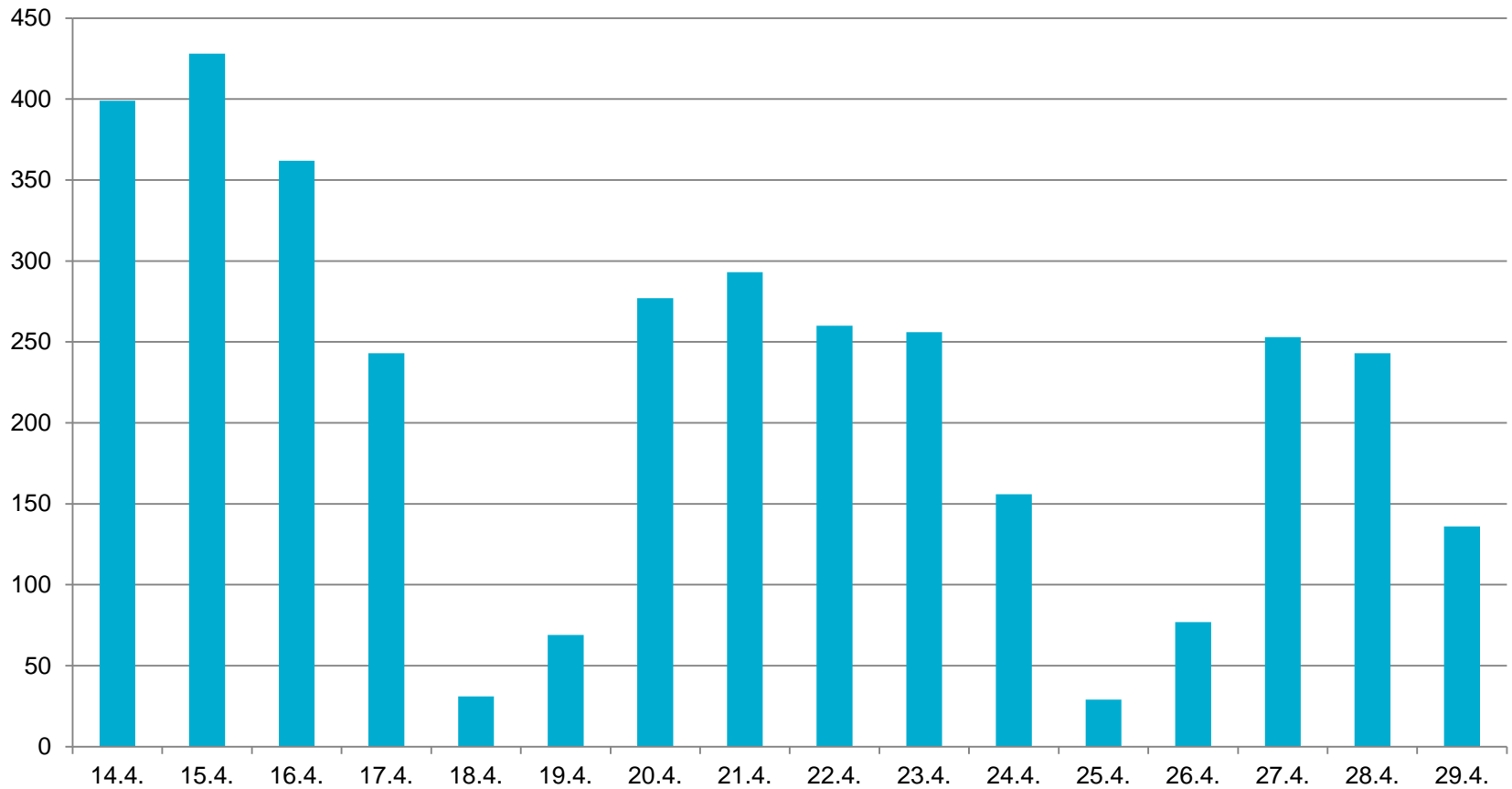
- Perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haun hakijamäärä kasvoi
  - 2015 hakijoita 5 900
  - 2014 hakijoita 4 500
- Hakijamäärät koulutustyypeittäin
  - Perusopetuksen lisäopetus (kymppiluokka)
    - 2015 hakijoita 1 435
    - 2014 hakijoita 1300
  - Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus (VALMA)
    - 2015 hakijoita 4323
    - 2014 hakijoita startille sekä MAVA koulutukseen yhteensä 3 050
  - Maahanmuuttajille ja vieraskielisille tarkoitettu lukiokoulutukseen valmistava koulutus (LUVA)
    - 2015 hakijoita 189
    - 2014 hakijoita 129
- Hakijoiden hyväksymisosuus hieman pienentynyt
  - 2015 hakijoista n. 68 % hyväksyttiin
  - 2014 72 % hakijoista hyväksyttiin

Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishaku – hakemusten päiväjakautuma

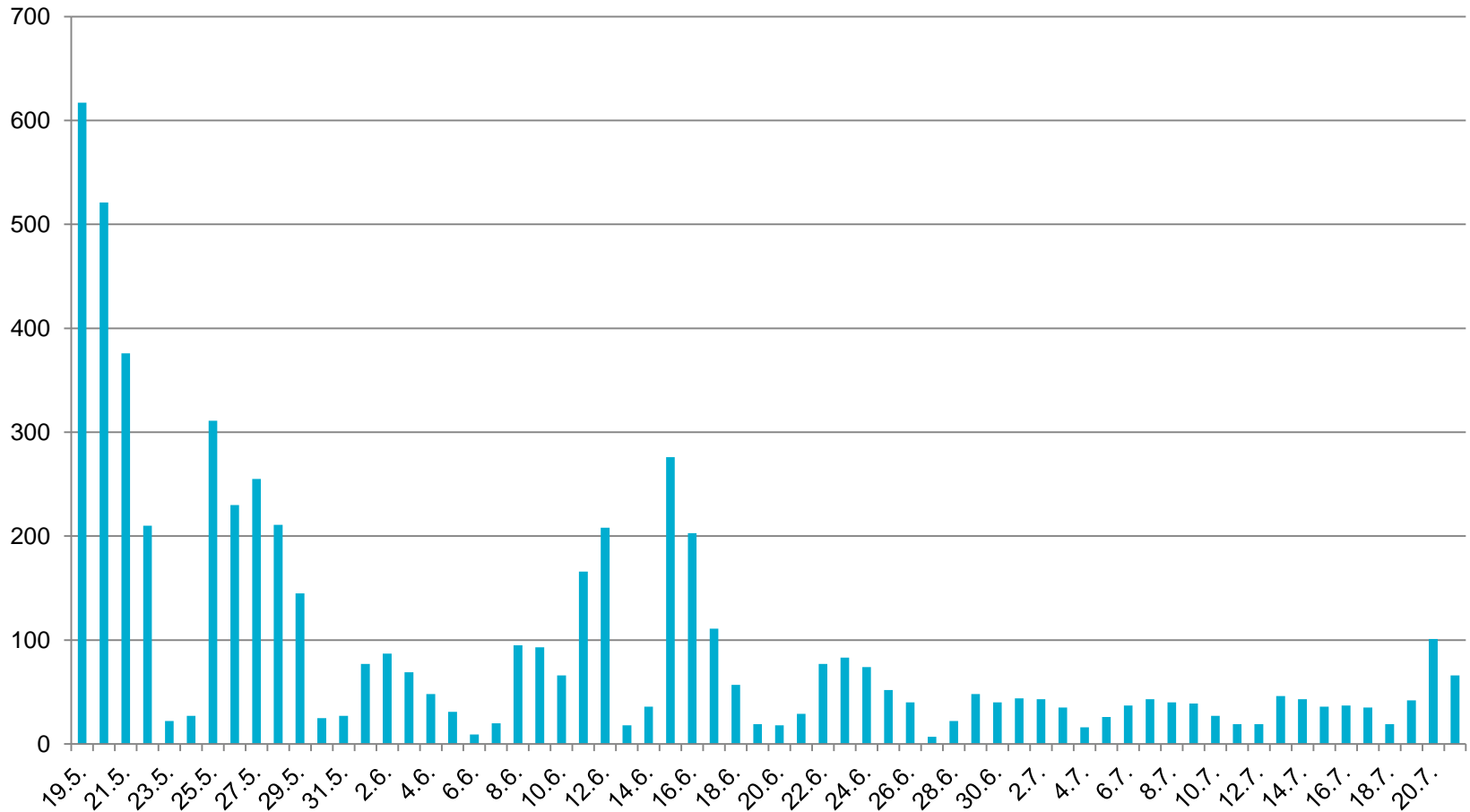

Erityisopetuksena järjestettävän ammatillisen koulutuksen haku – hakemusten päiväjakautuma

Perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haku – hakemusten päiväjakauma

Syksyn 2015 ammatillisen koulutuksen haku

- Syksyn ammatillisen koulutuksen yhteishaku järjestetään viimeistä kertaa
- Syksyn yhteishaussa mukana keväällä alkavat ammatilliset perustutkinnot
  - HUOM! Kotitalousopetus ei enää mukana yhteishaussa
- Syksyn yhteishaussa mukana 165 hakukohtetta ja 2 479 aloituspaikkaa
  - Hakukohteista 90 on yo-pohjaiseen koulutukseen ja 75 pk-pohjaiseen koulutukseen
  - Ruotsinkielisiä hakukohteita haussa on mukana 2 kpl
- Hakijamäärä pienentynyt entisestään
  - 2015 hakijoita 1460
  - 2014 hakijoita 1922

Vuosi 2016

Vuoden 2016 haut Opintopolussa

- Opintopolun kautta entiseen tapaan yhteiset haut perusopetuksen jälkeisiin koulutuksiin

Yhteishaku ammattilliseen koulutukseen ja lukiokoulutukseen

- Ammatilliset perustutkinnot
- Lukiokoulutus

Hakuaika 23.2.-15.3.

Haku erityisopetuksena järjestettävään ammattilliseen koulutukseen

- Erityisen koulutustehtävän perusteella erityisopetuksena järjestettävät ammatilliset perustutkinnot
- Erityisen koulutustehtävän perusteella erityisopetuksena järjestettävä ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus ("VALMA")
- Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus ("TELMA")

Hakuaika 16.3.-6.4.

Haku perusopetuksen jälkeiseen valmistavaan koulutukseen

- Kymppiluokat
- Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus ("VALMA")
- Maahanmuuttajille ja vieraskielisille tarkoitettu lukiokoulutukseen valmistava koulutus (LUVA)

Hakuaika 24.5.-26.7.

Hakuun valmistautuminen

- Syksyllä 2016 alkava koulutustarjonta on julkaistu Opintopolussa lokakuun alussa
  - HUOM! Opintopolussa näkyvät ne hakukohteet joiden koulutustarjonta (koulutus ja hakukohde) on julkaistu –tilassa
- Demo ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishaun harjoittelemista varten avataan marraskuussa
  - HUOM! Demossa käytössä olevassa hakulomakkeessa saattaa olla pieniä eroavaisuuksia oikeaan hakulomakkeeseen verrattuna, sillä uutta yhteishaun hakulomaketta ei ole vielä toteutettu (uusien valintaperusteiden aiheuttamat muutokset)
  - Demo saadaan myöhemmin käyttöön myös erityisopetuksena järjestettävän haun sekä perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haun osalta
- Perustietojen siirrot perusopetuksen ja lisäopetuksen päättäneiden (sekä muiden valmistavien koulutusten suorittavien) osalta tehtävä ennen hakuajan alkua, jotta opinto-ohjaajat pääsevät seuraamaan hakijoiden hakemuksia

Hakuaika

- Opetus- ja kulttuuriministeriö tehnyt aikataulupäätöksen 2.9.
  - Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishaun tarkennettu aikataulu tehty 24.9.
  - Erityisopetuksena järjestettävän ammatillisen koulutuksen haun ja perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haun tarkennetut aikataulut OPH:ssa työn alla
- Muutoksia:
  - Yhteishaun hakulomakkeella kysytään ammatilliseen koulutukseen hakevalta jatkossa, onko hakija kiinnostunut ammatillisen perustutkinnon suorittamisesta oppisopimuskoulutuksena
  - Hakutoivemuutosten tekemiseen tulossa uusi mahdollisuus – hakija voi tehdä itse mahdolliset muutokset sähköpostivahvistuksen sisältämän linkin kautta
- Vahvasti tunnistauneet (verkkopankkitunnukset tai mobiilivarmenne) hakijat pääsevät seuraamaan haku- ja valintaprosessia ja ottamaan opiskelupaikan vastaan Oma Opintopolku –palvelun kautta

Kokeet

- Valtakunnallinen kielikoe 11.4.2016
  - Kokeen voi tarvittaessa järjestää myös valtakunnallisen kielikoepäivämäärän jälkeen, jos käy ilmi että hakija on ilmoittanut väärin äidinkiелensä ja välttynyt kielikoekutsulta → joustavuus!
- Oppimisvalmiustesti
  - Oppimisvalmiustestin käyttöä ei vielä säädellä lailla, mutta koulutuksen järjestäjiä suositellaan käyttämään testiä
- VAKUVA2-hankkeessa muodostettuja laajempia valintaryhmiä ja arviointikriteerejä on pilotoitu, pilotointia jatketaan

Valinnat

- Valintojen tulokset tarkistettavaksi – tämä on tarkistusaikaa, jossa virheitä etsitään → on varauduttava siihen että virheitä voi löytyä. Tämän vuoksi tässä vaiheessa ei pidä vielä julkistaa tuloksia, hyväksyä valintaesitystä tai tulostaa kirjeitä
  - OPH ilmoittaa, kun kirjeitä voi alkaa tulostaa – tällöinkään ei pidä vielä julkistaa valintojen tuloksia
  - Kirjeet voi laittaa postiin ja valintojen tulokset julkistaa vasta sitten, kun aikataulussa asetettu pvm täyttyy
- Varasijalta hyväksyminen
  - Varasijalta hyväksyminen tapahtuu *automaattisesti 6 tunnin välein* kun tarkistetaan onko paikkoja vapautunut (perunut, poissaoleva jne.)

Uudet opiskelijaksi ottamisen perusteet ammattilliseen koulutukseen

Uudet valintaperusteet

- Opetus- ja kulttuuriministeriö antanut 16.4. muutosasetuksen 451/2015 opiskelijaksi ottamisen perusteisiin ammatillisessa koulutuksessa
- Asetusmuutoksen tarkoitus
  - tarkentaa tiettyjä asetuksen säännöksiä valintaperusteiden käyttöönoton jälkeen ilmenneiden tulkinnallisten epäselvyyksien poistamiseksi
  - selkeyttää pääsy- ja soveltuvuuskokeita koskevaa sääntelyä
- Asetuksen keskeiset muutokset:
  - Ammatilliseen perustutkintoon johtavan koulutuksen hakukohteet
  - Valintapisteet ilman koulutuspaikkaa oleville
  - Perusopetuksen päättävän hakijan valintapisteet
  - Lisäpistekoulutuksen suorittaneen hakijan valintapisteet
  - Valintapisteet painotettavista arvosanoista
  - Valintapisteet pääsy- ja soveltuvuuskokeesta
  - Opiskelijaksi ottaminen pääsy- ja soveltuvuuskokeen perusteella
  - Opetuskielen hallinnan osoittaminen

3 § Ammatilliseen perustutkintoon johtavan koulutuksen hakukohteet

- ”Edellä 1—3 momentissa tarkoitetun hakukohteen yhteydessä voidaan ottaa opiskelijaksi myös lukiolaissa (629/1998) tarkoitettuun lukiokoulutukseen. Opiskelijaksi ottamisessa lukiokoulutukseen sovelletaan tällöin opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa annettua opetusministeriön asetusta (856/2006). Jos tässä momentissa tarkoitetussa hakukohteessa hakija ei tule otetuksi opiskelijaksi sekä ammatilliseen perustutkintoon johtavaan koulutukseen että lukiokoulutukseen, hänet otetaan opiskelijaksi siihen koulutukseen, johon hän opiskelijaksi ottamisen perusteiden mukaisesti tulee valituksi, ellei hakija hakemuksessaan toisin pyydä.”
- Hakija voi edelleen ilmoittaa kiinnostuksensa lukion/yo-tutkinnon suorittamisesta ammatillisen perustutkinnon ohessa
- Koulutuksen järjestäjän on huomioitava ns. kaksoistutkintoon valittaessa, että hakijan on täytettävä myös lukiokoulutuksen valintaperusteet → tällöin opiskelijavalinta voidaan tehdä yhteishaun yhteydessä
- Opintopolku –palvelun näkökulmasta menettely ei muutu

7 § Valintapisteet ilman koulutuspaikkaa oleville

- ”Hakijalle, jolla ei ole **hakuajan päättyessä** koulutuspaikkaa ammatilliseen perustutkintoon johtavassa koulutuksessa tai lukiokoulutuksessa, annetaan kahdeksan valintapistettä.”
- Hakuajan päättymisen jälkeisellä tilanteella ei ole merkitystä pisteiden kannalta

8 § Valintapisteet perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta hakuvuonna

- ”Hakijalle, joka on suorittanut perusopetuksen oppimäärän ammatilliseen peruskoulutukseen hakeutumivuonna **tai hakuajan päättymistä edeltävän kuuden kuukauden aikana**, annetaan kuusi valintapistettä.”
- Vuonna 2016 myös edellisenä vuonna 15.9.2015 jälkeen perusopetuksen päättötodistuksen saaneet saavat 6 pistettä

9 § Valintapisteet suoritetuista opinnoista

- ”Hakijalle, joka on suorittanut vähintään 1 100 tunnin laajuisen perusopetuksen lisäopetuksen, vähintään 20 opintoviikon laajuisen ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen, vammaisten valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen, maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen tai muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävän kotitalousopetuksen, **vähintään 30 osaamispisteen laajuisen ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun valmentavan koulutuksen**, kansanopiston lukuvuoden mittaisen linjan tai vähintään 25 kurssia sisältävän maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävän lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen, annetaan kuusi valintapistettä.”
- VALMA- ja TELMA –koulutuksen suorittaminen tuottaa hakijalle lisäpisteet

11 § Valintapisteet painotettavista arvosanoista

- ”Perusopetuksen oppimäärän suorittaneilla otetaan kaikilla koulutusaloilla huomioon perusopetuksen päättötodistuksen arvosanat liikunnassa, kuvataiteessa, käsityössä, kotitaloudessa ja musiikissa. Kolmesta parhaasta edellä mainitusta aineesta lasketaan niiden aritmeettinen keskiarvo.”
- *”Jollei hakija ole opiskellut perusopetuksessa lainkaan painotettavia aineita, 3 momentissa tarkoitettuna painotettavien aineiden keskiarvona käytetään 10 §:ssä säädetyn mukaisesti laskettua keskiarvoa.”*
- Tilanne konkretisoituu esim. aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman suorittaneiden kohdalla

15 § Valintapisteet pääsy- ja soveltuvuuskokeesta

- ”Pääsy- tai soveltuvuuskokeen perusteella koulutuksen järjestäjä antaa hakijalle 0—10 valintapistettä.”
  - Pääsy- ja soveltuvuuskokeen käyttäminen opiskelijaksi ottamisen estävänä tekijänä ei tue koulutustakuun tavoitetta
  - Jatkossa pääsy- ja soveltuvuuskokeella ei voida hylätä hakijaa, pääsy- ja soveltuvuuskoe antaa hakijalle lisäpisteitä → Nolla pistettä ei tarkoita hakijan valitsematta jäämistä vaan hakija voidaan valita koulutukseen jos hänen saamat muut valintapisteet riittävät opiskelijavalintaan
  - Myöskään kokeeseen osallistumatta jättäminen ei tuota hylkäystä valinnassa
- HUOM! Poikkeuksena alat joilla valinta tehdään pelkän pääsy- ja soveltuvuuskokeen perusteella (musiikki, tanssi, liikunta jne.)

24 § Opetuskielen hallinnan osoittaminen

- Jos hakijan äidinkieli on muu kuin hakukohteen opetuskieli, opetuskielen taito katsotaan riittäväksi, jos....
  - 8) hakija on suorittanut hyväksytysti 24 a §:ssä tarkoitetun valtakunnallisen kielikokeen hakukohteen opetuskielessä
- Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jatkossa kielikoe tallennetaan ”pysyvästi” rekisteriin eikä hakija saa kielikoekutsua jos hänellä on rekisterissä aiemmin hyväksytysti suoritettu kielikoetulos

Kehittäminen vuonna 2016

Opintopolun kehittäminen

- Opintopolun kehittäminen jatkuu
  - Kehittämistarpeita on noussut mm. lainsäädäntömuutoksista, virkailijakyselyn vastauksista sekä palautteista
  - Kehittämistarpeet on koottu kaikille avoimeen wikiin:
<https://confluence.csc.fi/pages/viewpage.action?pageId=51901296>
    - Kehittämistarpeiden kommentointi ja uusien esittäminen mahdollista
  - Vuoden 2016 aikana
    - Ammatillisen koulutuksen opiskelijaksi ottamisen perusteiden muutosten toteuttaminen
    - Erillishakujen toteuttaminen keväällä alkaviin koulutuksiin
    - Käyttöliittymäparannuksia
  - Ammatillisen koulutuksen reformiin valmistautuminen

Prosessissa kehitettävää

- Järjestelmän kehittämisen lisäksi kehitettävää myös yhteisissä toimintatavoissa, ohjeistuksessa sekä viestinnässä
  - Ohjeiden parantaminen
  - Viestinnän ajankohtaistaminen ja selkeyttäminen
  - Toimintatapojen ja linjausten kerääminen yhteen paikkaan

Materiaalit ja ohjeet

- Virkailijan työpöytä
  - Aikataulupäätökset
  - Tiedotteet
  - Rekisterinpitoon liittyvät muistutukset
  - OPO-paketti (virkailijan työpöydällä)
- Ohjeistus
  - Ohjevideot
  - Opoille -osio Opintopolku.fi:ssä
- Tilastopalvelu Vipunen

Kiitos!